

BREZİLYA

I. BREZİLYA ÜLKE PROFİLİ

Genel Bilgiler (2007)

Resmi Adı	Brezilya Federal Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Federal Cumhuriyet
Resmi Dili	Portekizce
Başkenti	Brasilia
Yüzölçümü	8,5 milyon km ²
Nüfusu	189 milyon kişi
Para Birimi	Real (R)
Para Birimi Paritesi	1 USD = 1,95 Real
Dış Borç (milyar \$)	193
İşsizlik Oranı (%)	9,3
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	5,6

Temel Ekonomik Göstergeler

Yıl	GSYİH (Milyar USD)	Kişi Başına Gelir (USD)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar USD)	İthalat (Milyar USD)
2000	580,0	3.550	4,5	6,0	55	55,7
2001	510	2.957	1,3	6,8	58,2	55,6
2002	461	2.630	1,9	8,5	60,4	47,2
2003	552	3.084	1,2	14,7	73,1	48,3
2004	664	3.648	5,7	6,6	96,5	62,8
2005	882	4.794	2,9	6,9	118,3	73,6
2006	1.067	5.706	3,7	4,2	138	91,3
2007	1.262	6.677	4,7	3,6	161	116

Brezilya, 1995 yılı Ocak ayında MERCOSUR'daki diğer ortakları ile birlikte ortak gümrük tarifelerini (OGT) belirlemiştir. Yeni tarife sistemi %0-20 arasında değişen 11 tarife oranından oluşmaktadır. OGT tarım ürünlerinde %10.2, sanayi mallarında ise % 10.5 tir. Bazı hassas ürünler geçici olarak gümrük tarifeleri ve ithalat lisansları ile korunmaya alınmış olmakla birlikte hükümetin ticaret politikasına müdahalesi azalmış bulunmaktadır. MERCOSUR bölge ülkelerinin birbirlerine olan bağımlılığını da artırmıştır. Söz konusu bağımlılık özellikle Brezilya ve Arjantin arasında yoğun olarak yaşanmaktadır.

Başlıca İhrac Ürünleri : Taşıt araçları, demir cevheri, soya fasülyesi, ayakkabı, kahve, otomobil.

İhracatında Başlıca Ülkeler: (2006) ABD %19,6, ÇHC %7,5, Arjantin %6,9, Almanya %5,3, Meksika %4,3.

Başlıca İthal Ürünleri: Makina, elektrikli gereçler, otomotiv aksam ve yedek parçaları, kimyasal ürünler, petrol.

İthalatında Başlıca Ülkeler: (2006) ABD %19,7, Almanya %8,7, Arjantin %8,2, ÇHC %6,2, Nijerya %6,1.

II. TÜRKİYE-BREZİLYA EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Yasal Altyapı

	İmza Tarihi	İmza Yeri	RG Tarih ve No'su	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Ticaret, Ekonomik ve Sınai İşbirliği	10.04.1995	Brasilia	28.05.1995-22296	19.03.1997
KEK I. Dönem Protokolü	07.10.2004	Brasilia	10.01.2005-25696	-

İkili Ticaret Verileri (1.000 ABD Doları)

	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2000	41.679	302.506	344.185	-260.827
2001	89.819	212.120	301.939	-122.301
2002	48.805	233.011	281.816	-184.206
2003	50.165	401.826	451.991	-351.661
2004	69.355	566.293	635.648	-496.938
2005	103.458	798.576	902.034	-695.118
2006	121.882	915.624	1.037.506	-793.742
2007	229.867	1.172.602	1.402.469	-942.735

Ülkemizin Brezilya ile ticaretinde verdiği açık 2002 yılından bu yana artış göstermektedir. Bu süreçte bahse konu ülkeye ihracatımız düşük oranlarda artış gösterirken, bu ülkeden ithalatımız önemli miktarda çoğalmıştır.

Öte yandan, 2007 yılının verileri bir önceki yıl ile kıyaslandığında Brezilya'ya ihracatımızda %88,6'lık bir artış sağlandığı görülmektedir. Bu artış, uçak (44 milyon dolar), demir-çelik (24,9 milyon dolar) ve gübre (19,4 milyon dolar) ihracatından kaynaklanmıştır.

İkili Ticarete Başlıca Maddeler (ABD Doları)

İhracat

Madde	2005	2006	2007
Uçak	0	0	44.000.000
Kara Taşıtları için Aksam, ve Parçalar	16.533.256	38.856.367	41.472.330
Demir/Çelik Soğuk Hadde Yassı Mamulleri (600mm.'den Geniş)	0	0	10.342.254
Metalleri Dövme, İşleme, Kesme, Şataflama Presleri, Makineleri	2.731.502	4.434.590	9.712.982
Azotlu Mineral/Kimyasal Gübreler	0	0	7.964.000
Kabuklu Meyveler (Taze/Kurutulmuş) (Kabuğu Çıkarılmış/Soyulmuş)	16.318.260	12.173.564	7.958.147
Azot, Fosfor ve Potasyum Karışımları	0	0	7.712.100
Demir/Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri (Genişlik 600mm.'den fazla)	0	34.266	7.460.537
Meyve (Kurutulmuş)	2.744.054	3.912.232	6.040.949
Tütün	2.960.559	3.667.671	5.323.910
Liste Toplamı:	41.287.631	63.078.690	103.987.209
Genel Toplam:	103.457.889	121.881.519	229.866.837

İthalat

Madde	2005	2006	2007
Demir Cevherleri ve Konsantreleri	142.788.503	171.327.870	319.887.201
Traktörler	20.947.086	51.216.601	67.593.382
Tütün	62.683.417	47.935.076	64.064.893
Hava-Vakum Pompası, Hava/Gaz Kompresörü, Vantilatör, Aspiratör	39.954.048	54.323.920	56.442.376
Dozerler, Greyderler vb.	10.538.126	33.862.638	40.450.592
Kahve	17.792.784	19.762.153	34.029.967
Soya Fasulyesi	54.967.534	42.367.605	33.622.741
Sodali ve Sülfatlı Odun Hamuru	30.642.168	31.839.462	30.819.897
Yakmaya Mahsus Ağaçlar; Yonga, Talaş, Döküntü, Kırıntı vb.	0	18.863.979	30.291.753
Demir/Çelik Filmaşın (Sıcak Haddelenmiş, Rulo Halinde)	22.186.974	18.274.224	23.499.469
Plastik ve Plastikten Mamul Eşya	8.691.061	6.592.973	22.080.116
Kontrplaklar, Kaplama Panolar, Benzeri Kaplama Ağaçlar	50.119	541.195	21.755.417
Liste Toplamı:	411.241.820	496.907.696	744.537.804
Genel Toplam:	798.575.858	934.782.476	1.172.601.866

- Brezilya'ya ihracatımızın arzu edilen seviyede artırılmamasının temel nedeni, MERCOSUR kapsamında Brezilya'nın üçüncü ülkelere yönelik gümrük vergisi koruma oranlarının çok yüksek olmasıdır. Türkiye'den 100 birim maliyet ile çıkışlı bir ürünün Brezilyalı ithalatçının deposuna girişi 160 birimi bulurken, aynı ürünün MERCOSUR kapsamında temini 130-140 birime mal olmaktadır. Bu durum Türk firmaları için önemli bir engeldir. Sorunun çözülmesi için Türkiye ile MERCOSUR arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalanması gerekmektedir. Ancak Brezilya, gerek AB gerek Türkiye ile bir STA imzalanması için öncelikle DTÖ Doha Turu müzakerelerinin tamamlanması gerektiğini ileri sürmektedir. Bu nedenle, kısa vadede Brezilya ile STA imzalanması konusunda ilerleme kaydedilmesi çok güçtür. Ancak, konunun gündemde tutulmasında fayda görülmektedir.
- Dünyanın tarım ve hayvancılık yapan önemli ülkeleri arasında yer alan ve ihracatında yüksek bir tarımsal ürün payına sahip olan Brezilya ile bu alanda işbirliği olanakları mevcuttur. Özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi çerçevesinde, bu bölgede gerçekleştirilecek olan ortak hayvancılık yatırımları sayesinde iki ülke, talebin sürekli artmakta olduğu Ortadoğu pazarına kolaylıkla girme şansına sahip olabilecektir. Ayrıca, Brezilya, sözkonusu ülkelerle ticari ilişkilerini geliştirebilmek için Türk serbest bölgelerinden yararlanabilecektir. Bu bölgelerdeki depolama olanakları ve mevzuat kolaylıkları Brezilya'ya önemli fırsatlar sunmaktadır. Öte yandan, Brezilya ile ülkemiz arasında kurulacak yakın ekonomik işbirliği, Brezilya ile birlikte Arjantin, Paraguay ve Uruguay'ın da üyesi oldukları MERCOSUR'un (Mercado Commun del Sur-Güney Ortak Pazarı) geniş pazarından Türk firmalarının da yararlanmasına imkan sağlayabilecektir.

- Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdullah Gül beraberindeki bir heyet ile birlikte 18-22 Ocak 2006 tarihlerinde temaslarda bulunmak üzere Brezilya'yı ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret sırasında iki ülke Dışişleri Bakanları tarafından 19 Ocak 2006 tarihinde Brasilia'da "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brezilya Federal Cumhuriyeti arasında Yüksek Düzeyli İşbirliği Komisyonu Kurulmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası" imzalanmıştır. Söz konusu Muhtıranın onay işlemleri tamamlanmış ve yürürlüğe girmiştir.
- Söz konusu ziyaret sırasında, 20 Ocak 2006 tarihinde, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ile Brezilyalı muhatabı Federation of the Industries of the State of Sao Paulo (FIESP) arasında bir Niyet Beyanı imzalanmış ve taraflar arasında 6 Haziran 2007 tarihinde İstanbul'da imzalanan Anlaşma ile Türk-Brezilya İş Konseyi kurulmuştur. Ayrıca, 6 Haziran 2007 tarihinde İstanbul'daki temaslarda neticesinde Federation of the Industries of the State of Sao Paulo (FIESP) ile TOBB arasında da bir İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.
- Brezilya Ticaret ve Yatırım Geliştirme Ajansı'nın (APEX), Türkiye üzerinden Irak'la işbirliği imkanlarını geliştirmeyi planladığı, Türkiye'yi Ortadoğu (özellikle Irak) pazarına açılımda üs olarak gördüğü yapılan temaslarda ifade edilmiş olmakla birlikte, bugüne kadar bu konuda somut bir gelişme kaydedilmemiştir.
- Türkiye-Brezilya I. Dönem KEK Toplantısı bir ticaret heyeti ile birlikte 4-8 Ekim 2004 tarihlerinde Brezilya'da yapılmıştır. II. Dönem KEK Toplantısının 2008 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Türkiye ile Brezilya arasında "Gümrük Alanında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması" müzakereleri metin teatisi yoluyla yürütülmektedir.
- Türk Havayolları tarafından uzun hatlar için elverişli uçak filosunun yetersizliği nedeniyle Sao Paolo'ya doğrudan seferler başlatmasının kısa vadede mümkün olmadığı, ancak filo imkanları çerçevesinde konunun 2008 yılı ikinci yarısında tekrar değerlendirileceği bildirilmiştir.
- İkili ticaretteki dengesizliğin giderilmesi için yatırım ilişkilerinin kuvvetlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Otomotiv yan sanayii, biyo-teknoloji, gıda işleme sanayii, savunma sanayii, uzay ve havacılık sanayii ve orman ürünleri gibi alanlarda işbirliği potansiyelinin bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Brezilya standardizasyon kuruluşu ile TSE arasında standardizasyon işbirliği anlaşması imzalanması hususu değerlendirilmektedir.
- Karadeniz'deki petrol arama ihalesini kazanan Brezilyalı Petrobas, TPAO ile ortak arama çalışmaları yürütmektedir.